

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1481 Археологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

26.05.2023 р.

Справа № 0689/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Лиман Ігор Ігорович – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Сминтина Олена Валентинівна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Колесник Олена Сергіївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Александрова Олена Станіславівна,

за участі запрошених осіб:

Гожик А.П – представник ЗВО,
Шидловський Павло Сергійович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1481
Назва ОП	Археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі та мета ОНП «Археологія» спеціальності 032 «Історія та археологія» галузі знань 03 Гуманітарні науки другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідають місії та стратегії Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які висвітлені у Статуті та «Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018–2025 рр.». Метою ОНП є надання освіти з історії і археології з широким доступом до працевлаштування у профільних інституціях; сформувати фахові компетентності для реалізації професійних завдань, підготувати фахівців в галузі археології, музейництва та пам'яткоохоронної справи, наукових співробітників у сфері археології. Назва ОНП – «Археологія» визначена проектною (робочою) групою, зважаючи на традиції, специфіку підготовки та напрями наукових досліджень, що провадить кафедра археології та музеєзнавства історичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка. На нашу думку, назва ОНП, що сформульована в межах спеціальності «Історія та археологія», відображає її зміст.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Вивчивши матеріали самоаналізу та документи, представлені на веб-сайті КНУ імені Тараса Шевченка (сторінці кафедри археології та музеєзнавства), ГЕР дійшла висновку, що, випускники, роботодавці, здобувачі, академічна спільнота долучалися до формування цілей і програмних результатів навчання ОНП «Археологія». Підготовка магістрів за ОНП «Археологія» запроваджена у 2018 р. Першу редакцію ОНП введено в дію наказом ректора від 19.03.2019 р. за № 261-32. Відомості СО констатують, що проектна група проводила неформальні зустрічі зі студентами та випускниками, організувалися круглі столи за участі здобувачів, роботодавців, академічної спільноти. Інформація про рецензії та відгуки на ОНП «Археологія» відсутня (незавантажену систему) у відомостях СО, на вебсторінці кафедри археології та музеєзнавства на сторінці розміщення ОНП, ці документи також відсутні. У відомостях СО зазначено, що удосконалення і перегляд ОНП «Археологія» відбувається із залученням науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, які мають можливість висловити побажання щодо удосконалення змісту ОНП, випускники через добровільне анкетування на сторінці кафедри археології та музеєзнавства. Документальних підтверджень про те чи вивисився на громадське обговорення проект оновленої програми у 2021 році віднайти не вдалося. Водночас варто зазначити, що ЗВО не представлені у проектній групі розробників, як і представники роботодавців (стор.4-7). Оновлювалася ОНП у зв'язку із прийняттям Концепції вивчення іноземних мов студентами неспеціальних факультетів/інститутів КНУ Тараса Шевченка та введенням у дію державного Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 603 від 31.05.2021 р.) у 2021 році, і затверджена рішенням Вченої ради КНУ імені Тараса Шевченка від 30.06.2021 р., протокол № 17, введена в дію наказом ректора від 23.07.2021 р. № 539-32. Інших змін до ОНП до моменту акредитації у 2023 році очевидно не було, оскільки відомості СО не подають таку інформацію.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ОНП «Археологія» сфокусована на спеціальну освіту з історії за спеціальністю 032 «Історія та археологія» аби здобувачі вищої освіти отримали знання, вміння і навички, необхідні для роботи в наукових профільних установах та навчальних закладах, музеях археологічного профілю. Здобувачі ОНП орієнтовані на прикладні археологічні дослідження та професійну самореалізацію, що робить їх конкурентоздатними на ринку праці. При формуванні цілей ОНП врахована специфіка розвитку спеціальності, пов'язана із тенденціями розвитку археологічної науки і охорони археологічної спадщини, пріоритетами розвитку ринку праці через співпрацю на підставі укладених угод, консультування з представниками наукових, освітніх, культурних і пам'яткоохоронних установ. Цілі ОНП та програмні результати навчання спроектовані так, щоб урахувати сучасні тенденції розвитку спеціальності, ринку праці історичної галузі, а також щоб ЗВО та НПП могли розвивати критичне мислення, уміли аналізувати інформацію, працювати з джерелами та застосовувати різноманітні сучасні як загальнонаукові, так і спеціально-професійні методологічні підходи, володіли сучасними історичними та археологічними знаннями, досягненнями вітчизняної та світової історіографії. ОНП враховує регіональні потреби через вивчення археології м. Києва та його околиць (ВК «Галузева археологія»). Під час навчання здобувачі ознайомлюються з закладами археологічної науки, які розташовані у м. Києві, користуються ресурсами цих організацій – Науковими фондами, Науковим архівом, Науковою бібліотекою, Археологічним музеєм Інституту археології НАН України; фондами та експозиціями Національного музею історії України, Національного науково-природничого музею НАН України, лабораторіями та приміщеннями цих організацій. ОНП спроектована з урахуванням досвіду підготовки археологів у КНУ імені Тараса Шевченка (на кафедрі археології та музеєзнавства). У ОНП використано досвід інших ЗВО України та зарубіжних країн, з яким познайомилися члени проєктної групи ОНП і НПП під час стажувань, гостьових лекцій і конференцій, спільних проєктів, аналізу інформації у відкритому доступі.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено наказом МОН України № 603 від 31.05.2021 р. У ОНП «Археологія», що акредитується, розбіжностей із діючим Стандартом у частині формулювання нормативних спеціальних компетентностей та нормативних програмних результатів навчання не виявлено. До ОНП додано додаткову фахову компетенцію 12 – для дослідницького спрямування «Археологічні дослідження: джерела, методика, реконструкції» та 13 для дослідницького спрямування «Галузева археологія» та результати навчання 11-12, а також 13-16 (за цими ж спрямуваннями), які забезпечують практичну реалізацію набутих знань з історії та археології і підкреслюють особливості цієї ОНП. Програмні компетентності Стандарту, а також додані ФК12 та ФК13 забезпечуються обов'язковими ОК ОНП. Усі ПРН Стандарту, а також додані до ОНП ПРН11- ПРН 16 забезпечуються обов'язковими ОК ОНП. ГЕР вивчила пропозицію КНУ імені Тараса Шевченка, викладену у коментарях до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми ЕГ, обговорила усі моменти цього питання на своєму засіданні, і не знайшла підстав щодо підняття оцінки за критерієм 1 з рівня відповідності В до А. На нашу думку діяльність за цим критерієм не є взірцевою. Саме тому ГЕР залишає рівень відповідності за цим критерієм без змін – В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

2.1. Аналіз ОНП «Археологія» виявив, що її обсяг становить 120 кредитів ЄКТС, що відповідає п. 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за галуззю знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальністю 032 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обсяг обов'язкових компонентів у ОНП становить 90 кредитів ЄКТС (75%). Загальний обсяг вибіркового компонентів – 30 кредитів ЄКТС (25%). У відомостях СО цього підкритерію та навчальному плані не акцентовано увагу на вимогах Стандарту вищої освіти, відповідно до якого не менше 36 зі 120 кредитів ЄКТС ОНП мають представляти науково-дослідницьку складову. Проте, проведений нами аналіз ОК навчального плану дає підстави підтвердити виконання цієї вимоги.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Аналіз ОНП підтвердив, що її зміст має загалом чітку структуру: структурно-логічна схема демонструє взаємозв'язок ОК усіх семестрів навчання. Програмні результати навчання досягаються обов'язковими освітніми компонентами,

вибіркові освітні компоненти вдосконалюють, розширюють, поглиблюють наявні програмні результати навчання. Навчальний план відповідає ОНП. У п. 4 «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» варто було запропонувати перелік посад, які може обіймати магістр історії та археології відповідно до Державного класифікатора професій ДК 003:2010. Запропонований опис цього пункту, наприклад, в «туристичній сфері, в аналітично-інформаційних інституціях» є загальним, крім того, у ОНП недолік обов'язкових ОК та ПРН, які безпосередньо формують придатність випускника до цитованої діяльності. В першому пункті профілю ОНП не зазначено, яку освітню кваліфікацію присвоюється випускнику, лише в навчальних планах зазначено магістр історії та археології (Археологія). Разом з тим зазначимо, що освітні компоненти ОНП логічно взаємопов'язані та дають змогу загалом досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання, передбачених у профілі ОНП «Археологія».

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП «Археологія» відповідає предметній сфері 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 032 «Історія та археологія». Предметна область спеціальності, за якою створено програму, передбачає підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології, впроваджувати методи, методики і технології, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури. ОК ОНП відповідають предметній області спеціальності 032 «Історія та археологія» об'єктами вивчення якої є минуле людства, України та інших країн у усіх його проявах.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Можливість формування ЗВО другого (магістерського) рівня вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії на ОНП «Археологія» передбачено «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка» (п.5.2.3, п.9.4), «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (п. 3.7), «Положенням про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін», вибірковими дисциплінами, академічною мобільністю (відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ імені Тараса Шевченка»). Студенти самостійно, відповідно до своїх наукових інтересів, обирають теми кваліфікаційних та курсових робіт («Типове положення про курсові та кваліфікаційні роботи здобувачів освіти історичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка»), наукових керівників, бази практик, а також тематику індивідуальних завдань у межах вивчення навчальних дисциплін. У ОНП «Археологія» 2 блоки вибіркових дисциплін, з можливістю вибору дисциплін із переліку. У ОНП зазначено, що ЗВО мають право вибирати з обов'язкових і вибіркових дисциплін навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження з деканатом – з програм іншого рівня. Дисциплін вільного вибору з блоку ОНП складають 27 кредитів ЄКТС, на вибір з переліку відведено 3 кредити ЄКТС (здобувач освіти обирає лише одну дисципліну з переліку), загалом 30 вибіркових кредити ЄКТС. Вибіркові дисципліни на ОНП викладаються протягом третього семестру. Вибір дисциплін проводиться в другому семестрі навчального року у двох формах: паперовій (подання заяв до деканату історичного факультету) та електронній (через інформаційну систему «Тритон» та на сторінці сайту кафедри археології та музеєзнавства). Здобувачі можуть ознайомитись з інформацією про запропоновані вибіркові дисципліни на сайті кафедри археології та музеєзнавства та отримати консультацію (за бажанням), обговорити деталі вибору з викладачами та гарантом ОП.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОНП «Археологія» та навчальний план містять три види практик: «Археологічну практику» (3 кредити ЄКТС, 90 год), «Науково-дослідно виробничу практику (музейна археологія)» (7 кредитів ЄКТС, 210 год.), «Асистентську практику» (9 кредитів ЄКТС, 270 год.). Загалом на проведення практик на ОНП передбачено 19 кредитів. Організація практики в університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка» (п.4.5). Археологічна практика проводиться на базі археологічних експедицій КНУ імені Тараса Шевченка, окремих загонів Інститут археології НАН України, НЗ «Софія Київська». «Науково-дослідно виробничу практику (музейна археологія)» здійснювалась на базах практики, якими є: «Музей мистецтв Богдана і Варвари Ханенків», «Духовні скарби України», «Музей Тараса Шевченка», музей історії Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Практична підготовка також проводиться у спеціалізованих лабораторіях університету. Асистентська практика відбувається на базі кафедр історичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка та під керівництвом викладачів факультету.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Аналіз ОНП «Археологія» виявив, що опанування ЗВО другого (магістерського) рівня вищої освіти соціальними навичками, які мають забезпечити ефективність спілкування та взаємодії, передбачено через вивчення обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів та під час практичної підготовки, проведення екскурсій, виховних заходів, проходження тренінгів. Набуття соціальних навичок (критичного мислення, комунікації, проведення самостійного дослідження та академічного письма) здобувачами вищої освіти за цією ОНП відбувається під час вивчення ОК: «Професійна та корпоративна етика історика-дослідника з основами інтелектуальної власності», Психологія вищої школи, «Методика викладання історії у закладах вищої освіти» та проходження «Асистентської» та «Науково-дослідної виробничої (музейна археологія)» практик тощо.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітніх компонентів ОНП «Археологія» становить 120 кредитів ЄКТС (3600 год.), які розподілені на чотири семестри. Обсяг навчальних занять становить 860 год, а обсяг самостійної роботи – 2170 год. Навчальне навантаження здобувачів ОНП «Археологія» регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Траса Шевченка» (р.5. Планування освітнього процесу). Співвідношення обов'язкової (75% від навчального навантаження ОНП) та вибіркової складової навчального плану (25% від навчального навантаження ОНП) відповідає вимогам законодавства. Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей і програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За цією ОНП підготовка ЗВО другого (магістерського) рівня вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється. ГЕР вивчила пропозицію КНУ імені Тараса Шевченка, викладену у коментарях до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми ЕГ, обговорила усі моменти цього питання на своєму засіданні, і не знайшла підстав щодо підняття оцінки за критерієм 2 з рівня відповідності В до А. На нашу думку діяльність за цим критерієм не є взірцевою. Саме тому ГЕР залишає рівень відповідності за цим критерієм без змін – В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Аналіз сайту КНУ імені Тараса Шевченка, відомостей СО дають змогу стверджувати, що Правила прийому на навчання ЗВО другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОНП «Археологія» оприлюднені на офіційному вебсайті університету, є чіткими та зрозумілими. Правила прийому на навчання за ОНП розміщені також на сторінці для абітурієнтів історичного факультету. Із особливостями ОНП та Правилами вступу можна познайомитися на сторінці кафедри археології та музеєзнавства. Також у Правилах прийому міститься інформація про порядок подання заяв та документів, процедуру організації конкурсного відбору, вказані ліцензовані обсяг, нормативні терміни навчання, наведено перелік конкурсних предметів, вступних випробувань та вагові коефіцієнти для вступу, розтлумачено процес формування та оприлюднення рейтингового списку випускників. Правила прийому надають чітку та зрозумілу інформацію, не містять дискримінаційних положень і відповідають законодавству України.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливість ОНП. Зокрема, вступ на ОНП «Археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться відповідно до поданих документів про вищу освіту про освітній рівень «бакалавр», в т.ч. здобутий за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження вступних випробувань. У 2022 р. правила прийому були скореговані відповідно до умов воєнного стану в Україні, в якості обов'язкової складової запроваджено практику подання мотиваційного листа для вступу на ОНП. Нові правила прийому на 2023 рік опубліковані на сторінці факультету та кафедри. У правилах прийому на ОНП визначено вступні випробування – єдиний вступний іспит (тест загальної навчальної компетентності) (0,2 ваговий коефіцієнт); єдиний вступний іспит (іноземна мова) (0,2 ваговий коефіцієнт) та фаховий іспит (0,6 ваговий коефіцієнт). Роз'яснення щодо вступу на навчання за ОНП «Археологія», що акредитується, роботу відбіркової комісії розміщені на вебсторінці історичного факультету та на вебсторінці кафедри археології та музеєзнавства з детальною інформацією про ОНП «Археологія». Станом на 8 травня 2023 року на сторінці історичного факультету, де розміщені програми магістерського рівня вищої освіти, за посиланням де мала б розміщуватися програма фахового іспиту на ОНП «Археологія», завантажуються інша ОП – «Історичне туризмознавство». Тому познайомитися з програмою фахового вступного іспиту не вдалося.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На сайті КНУ імені Тараса Шевченка у відкритому доступі опубліковано документи щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Перезарахування результатів навчання отриманих у інших ЗВО регулюються

відповідно до Положення про організацію освітнього процесу» (розділи 7 і 11), «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ імені Тараса Шевченка», «Положення про порядок перезарахування результатів навчання у КНУ імені Тараса Шевченка», а також окремих «Інструкцій з перезарахування дисциплін». В Університеті діє окремий відділ академічної мобільності, який здійснює консультування студентів з приводу визнання їхніх результатів навчання, забезпечує документальний супровід. Представник цього відділу є на історичному факультеті. У ЗВО створені умови для академічної мобільності здобувачів ОНП «Археологія» і НПП.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Закладом вищої освіти визначено правила визнання результатів навчання ЗВО у неформальній освіті, критерії яких можна знайти в «Положенні про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУ імені Тараса Шевченка». Практики застосування дії зазначеного Положення на ОНП «Археологія» не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Документи, що регулюють освітній процес у КНУ імені Тараса Шевченка, підкреслюють його студентоцентризований характер. «Положення про організацію освітнього процесу» визначає такі форми навчання: навчальні заняття (лекція, семінарське заняття, практичне заняття, лабораторне заняття, індивідуальне навчальне заняття, консультація, факультатив); самостійна робота (самостійне опанування освітніх компонентів, індивідуальне завдання, у т. ч. курсове й дипломне проектування); практична підготовка (навчальні та виробничі практики, науково-дослідницька робота); контрольні заходи (іспит, залік, диференційований залік, вхідні та підсумкові контрольні роботи, захист курсових і кваліфікаційних/дипломних робіт тощо). Викладачі ОНП «Археологія» звертають увагу на студентоцентризоване та проблемноорієнтоване навчання, котре реалізовується через різний навчальний інструментарій. Науково-педагогічні працівники самостійно формують структуру навчальної дисципліни, визначають результати навчання за дисципліною керуючись Стандартом вищої освіти, обирають методи навчання, базуючись на вимогах ОНП та навчального плану. Реалізація студентоцентризованого підходу передбачає повагу до різноманітності потреб здобувачів і здійснюється через формування здобувачами своєї індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибору дисциплін, тем кваліфікаційних робіт і наукового керівника, баз практики. Також здобувачі вищої освіти мають право на вибір тематики індивідуальних завдань, можливості апеляції тощо. Навчальні заняття можуть відбуватися за межами університету в музеях, архівах тощо. У ході воєнного стану заняття проводяться дистанційно з використанням Zoom конференцій, а також на платформі дистанційного навчання Google Classroom. У межах ОНП форми та методи навчання і викладання орієнтовані на досягнення заявлених в освітній програмі мети та програмних результатів навчання і забезпечують студентоцентризований підхід та принципи академічної свободи.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформування ЗВО другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо цілей, змісту й очікуваних результатів навчання на ОНП «Археологія» відбувається на першому році навчання під час організаційних зустрічей із викладачами та гарантом програми. З порядком, цілями, змістом, програмними результатами навчання, порядком та критеріями оцінювання різних видів робіт за дисциплінами ЗВО ознайомлюють на початку семестру на першому занятті та інформують, де можна познайомитися з робочими програмами. Робочі програми та описи навчальних дисциплін розміщені у постійному доступі на електронній сторінці кафедри археології та музеєзнавства. У РПНД представлена доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП «Археологія» шляхом викладання низки ОК, які формують основи наукової діяльності, при написанні курсової та кваліфікаційної робіт. Поєднання навчання та дослідження на ОНП здійснюється під час проведення практик, практичних, семінарських занять, виконання завдань самостійної роботи. Крім того, ЗВО другого (магістерського) рівня вищої освіти за цією ОНП мають можливість брати участь у вузівських, міжвузівських, регіональних, всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях/семінарах, міжнародній науково-практичній конференції студентів та молодих науковців

«Шевченківська весна». Також ЗВО, що навчаються за цією програмою залучаються до участі у науково-практичних семінарах, які проводить кафедра археології та музеєзнавства, мають можливість публікуватися у наукових виданнях факультету. Відповідно до вимог ОНП студенти не допускаються до захисту кваліфікаційних робіт без наявності виступів на конференціях та наукових публікацій. Студенти заохочуються до самостійного пошуку можливостей для публікації власних наукових досліджень. Існує зразкова практика долучення студентів до виконання наукових проєктів (А. Дяченко у листопаді 2022 року брала участь у організації міжнародної конференції «Охорона та збереження археологічної спадщини»). У 2022/23 н.р. участь у конференціях та міжнародних семінарах (О. Іванова, Ю. Сухорукова, М. Орлик.) О. Іванова є учасником програми Гете-інституту «Archaeological Landscapes Monitoring – презентація діяльності та результатів». М. Орлик брав участь ІХ Нумізматичному форумі Польща-Україна. Ю. Сухорукова є співголовою робочої групи міжнародного науково-дослідницького проєкту «Terra Amadociae».

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідно до «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» відбувається оновлення навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, їх навчального змісту, методик і форм навчання, забезпечення науковою літературою та джерелами. Оновлення змісту освітніх компонентів відбувається як на основі власних наукових досягнень, так і з врахуванням досягнень зарубіжних науковців, найновіших тенденцій розвитку галузі. Це відбувається завдяки індивідуальним дослідницьким проєктам викладачів ОНП та участі викладачів у міжнародних освітніх проєктах. Викладачі мають публікації, дотичні до тих дисциплін, які викладають. Значна кількість НПП, які викладають на ОНП «Археологія» у освітньому процесі використовують власні наукові публікації як рекомендовані праці. Також при оновленні навчальних матеріалів ураховується досвід, отриманий викладачами під час наукових стажувань та співпраці з колегами у провідних ЗВО України та за її межами. На вебсторінці кафедри представлені усі РПН, які оновлені у 2022 році. У цих програмах для самостійної роботи пропонуються актуальні навчальні посібники з історії та археології, музеєзнавства тощо. Наукові напрацювання НПП кафедри археології та музеєзнавства, які забезпечують викладання більшості освітніх компонентів ОНП представлені на вебсторінці кафедри.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності КНУ імені Тараса Шевченка регулюється «Стратегічним планом розвитку Університету на період 2018- 2025 роки», «Стратегією міжнародного співробітництва КНУ імені Тараса Шевченка» «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність». В КНУ імені Тараса Шевченка діє відділ академічної мобільності. НПП та ЗВО ОНП «Археологія» мають безкоштовний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів таких як Еразмус+, програм DAAD, IREX, UGRAD. Міжнародна діяльність НПП та здобувачів ОП детально представлена на сторінці кафедри археології та музеєзнавства. Інтернаціоналізація діяльності здійснюється шляхом: участі викладачів у міжнародних проєктах, грантових програмах, закордонних стажуваннях; участі студентів у програмах міжнародної академічної мобільності. Доступні на сайті університету та кафедри археології та музеєзнавства відомості містять інформацію про здобувачів ОНП «Археологія», які були учасниками академічної мобільності чи міжнародних проєктів: М. Чимирич («Mezhyrich International Archaeology Summer School» (2017-2018)); О. Іванова та А. Дяченко («Archaeological Landscapes Monitoring – презентація діяльності та результатів»). Студенти долучалися до міжнародних археологічних експедицій Польщі (О. Іванова), Литви (К. Галушко), Німеччини (А. Кармаза).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти за ОНП «Археологія», регламентуються: «Положенням про організацію освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка», «Концепцією впровадження дистанційного навчання в освітній процес КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у КНУ імені Тараса Шевченка», «Тимчасовим порядком проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання. Крім того, інформація про форми контролю та критерії оцінювання знаходиться у робочих програмах навчальних дисциплін. Усі ОК навчального плану ОНП «Археологія» спрямовані на формування фахових і загальних компетентностей і програмних результатів навчання. Контроль здійснюється у формі діагностичного (вхідного контролю із дисципліни, ректорських і міністерських контрольних робіт тощо), поточного (у формі, передбаченій в робочій програмі навчальної дисципліни (програмі практики) і підсумкового контролю (семестровий контроль у формі іспиту, диференційованого заліку або заліку та

атестація здобувачів). Серед форм і методів контролю, які використовуються на ОНП є також усне та письмове опитування, тестування, перевірка результатів виконання проєктів, практичних і творчих завдань. Відповідно до ОНП, основними формами підсумкового контролю є залік та екзамен, атестація. Поточний контроль передбачає оцінювання активності здобувачів на практичних заняттях, презентації та захисту їхніх індивідуальних робіт, участі у дискусіях. Контроль знань здобувачів здійснюється за модульно-рейтинговою системою (загальну кількість балів здобувача формують семестрові оцінки, отримані з тем змістових модулів ОК; бали, отримані за виконання індивідуальних завдань), а оцінювання результатів навчання оцінюються за 100-бальною шкалою. Контрольні заходи дозволяють встановити ступінь досягнення здобувачем вищої освіти програмних результатів навчання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Атестація ЗВО на ОНП «Археологія» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає Стандарту вищої освіти за галуззю знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальністю 032 «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня в частині атестації ЗВО, а також складання кваліфікаційного іспиту як додаткової форми атестації. Вимоги до кваліфікаційної роботи представлено у «Типовому положенні про курсові та кваліфікаційні роботи здобувачів освіти історичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка». Складання кваліфікаційного іспиту регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУ імені Тараса Шевченка. Програми кваліфікаційного іспиту 2023 року розміщена на вебсторінці кафедри. У програмі відсутня «Пояснювальна записка», як окремих підрозділ, основна частина Програми це перелік питань, у ній також відсутній підрозділ «Список літератури».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів на ОНП «Археологія» регулюється внутрішніми нормативними документами: «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка»; «Тимчасовим порядком проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУ імені Тараса Шевченка», «Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка». Усі ці документи доступні на вебсайті Університету, на вебсторінках історичного факультету та кафедри археології та музеєзнавства. Матеріали СО та доступна інформація на сайті ЗВО, засвідчили, що ЗВО ознайомлені з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання, а об'єктивності та неупередженості сприяє зафіксована нормативно вимога регулярно інформувати здобувачів про кількість балів, набраних під час поточного контролю. Також передбачено повторне проходження контрольних заходів для ліквідації академічної заборгованості, якщо здобувач отримав не більше двох незадовільних оцінок протягом навчального семестру. Студент має право на два перескладання – викладачеві та комісії. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється після завершення екзаменаційної сесії в терміни, що встановлюються факультетом. В окремих випадках, за наявності поважних причин, за зверненням здобувача освіти ліквідація академічної заборгованості може переноситись в новий навчальний семестр, про що видається відповідне розпорядження декана факультету. Існує можливість оскарження результатів контрольних заходів ЗВО. ЗВО ОНП «Археологія» ознайомлені з процедурами вирішення конфліктних ситуацій і знають свої права.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедура дотримання академічної доброчесності визначаються «Статутом КНУ імені Тараса Шевченка» у (р.2, п. 2.3), «Етичним кодексом університетської спільноти», «Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка» (підрозділи 9.8, 10.7 та окремі підпункти розділів 7 і 8), «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка» (р. 4, п. 4.3.), Ухвалою КНУ імені Тараса Шевченка «Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти», Пам'яткою норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу (р. 2, п.2.4, р. 4). Усі ці документи оприлюднені на сайті університету. У КНУ імені Тараса Шевченка для перевірки на плагіат використовується система Unicheck. Гранічний поріг текстових збігів не повинен перевищувати 15%, якщо ж у роботі допустимий перевищений граничний відсоток запозичень або наявні прояви академічного плагіату, то вона повертається здобувачу на доопрацювання, після чого повинна знову бути перевірена. Якщо здобувач не згоден з результатами перевірки, він має право подати апеляцію до апеляційної комісії з академічної доброчесності факультету яка рішенням остаточно засвідчує рівень оригінальності роботи. У ЗВО є відповідальна особа (адміністратор системи), які здійснюють технічну перевірку рукописів творів на оригінальність і відсутність плагіату. Оцінка роботи здобувачів вищої освіти на наявність/відсутність плагіату є обов'язком наукових керівників. Випадків порушення академічної доброчесності студентами за час існування ОНП «Археологія» виявлено не було. Кваліфікаційні роботи здобувачів ОНП 2021 та 2022 років на сайті кафедри археології та музеєзнавства знайти не вдалося, проте, кваліфікаційні роботи здобувачів ОНП 2020-2022 роів, які готували на кафедрі археології та музеєзнавства розміщені у репозитарії (на Гугл диску) історичного факультету. Кваліфікаційні роботи у цьому репозитарії не завантажуються для перегляду, лише перша титульна сторінка.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз відомостей СО, інформації з веб-сайту КНУ імені Тараса Шевченка (сторінки кафедри археології та музеєзнавства) засвідчують, що НПП, задіяні в реалізації ОНП, відповідають академічній та професійній кваліфікації. Представники групи забезпечення, що залучені до реалізації ОНП (кафедри археології та музеєзнавства), ведуть активну наукову роботу, мають достатню кількість публікацій за тематикою дисциплін, які викладають, статей у фахових виданнях, і які входять до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, монографій, підручників та посібників, методичних рекомендацій тощо. Вони є також експертами освітньої галузі та професійної спеціальності. Крім того, НПП кафедри археології та музеєзнавства є виконавцями грантових проектів, проходили стажування за кордоном, публікували статті у міжнародних наукових виданнях та брали участь у міжнародних конференціях. Академічна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації освітньої програми відповідає напряму ОНП «Археологія» та забезпечує досягнення визначених цією програмою цілей та ПРН.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

У КНУ імені Тараса Шевченка існує процедура конкурсного добору НПП на ОНП «Археологія», яка регулюється Законом України «Про вищу освіту», Статутом КНУ імені Тараса Шевченка (п. 7.5), «Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у КНУ імені Тараса Шевченка». Ці документи розміщені у вільному доступі на сайті університету. Під час конкурсного добору викладачів враховуються наукові публікації (зокрема наукові статті у Scopus і WoS), участь у наукових форумах, стажування, наукові ступені і звання, науково-педагогічний стаж, а також досягнення у професійній сфері відповідно до п. 38 «Ліцензійних умов». Враховуються і результати опитування здобувачів. Також кафедра може запропонувати учасникам конкурсу прочитати відкриту лекцію чи провести практичне заняття, за підсумками якого формується думка кафедри щодо конкурсанта. Представлена на ОНП «Археологія» процедура конкурсного добору на посади є прозорою.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Заклад вищої освіти залучає в різних формах роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОНП «Археологія». Роботодавці – це представники Національного музею історії України, Державного історико-культурного заповідника «Межибіж», Національного заповідника «Софія Київська», Інституту археології НАН України, Центру пам'яткознавства НАН України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, музеїв, закладів вищої освіти тощо. Зокрема, вони залучалися до організації археологічної практики, науково-дослідної виробничої практики (музейна археологія), беруть участь у спільних наукових заходах, публікаціях, проведеннях наукових конференцій. Співпраця ведеться й межа меморандумів, укладених історичним факультетом. Відповідно до договорів та меморандумів між історичним факультетом та партнерами, роботодавці можуть бути залучені для проведення окремих занять (в якості викладачів або аудиторної бази), виробничих практик. Під час навчання та практик студенти спілкуються з потенційними працевлаштувачами. Залучення до освітнього процесу професійних археологів та працівників музейної сфери сприяє подальшому працевлаштуванню здобувачів. Роботодавці залучались для обговорення ОНП та її удосконалення. Університет забезпечує можливість залучення роботодавців до викладання і до роботи у складі екзаменаційних комісій шляхом погодинної оплати їх праці, а також за сумісництвом.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Професіоналі-практики музейної та архівної галузі у форматі гостьових лекцій залучаються до проведення аудиторних занять. Значна кількість викладачів ОНП «Археологія» мають досвід практичної роботи в археологічних експедиціях, архівах, музеях, також вони є керівниками експедицій та ведуть власні археологічні дослідження в складі дослідницьких груп. До викладання долучається завідувачка Археологічного музею КНУ імені Тараса Шевченка у приміщенні якого відбуваються заняття. Також до процесу викладання залучаються співробітники Інституту археології НАН України (В. Усик, Я. Володарець-Урбанович, І. Зоценко, В. Івакін). Фахівцям-практикам надається дозвіл на читання лекцій незалежно від наявності у них наукового ступеню. Наявна зразкова практика залучення до реалізації ОНП «Археологія» в рамках міжнародної співпраці фахівців з Швейцарії, Франції, Хорватії, Північної Македонії тощо (професори А. Хафнер, С. Пеан, Г. Наумов, М. Ворніку, Н. Вукосавлевич). У 2021 р. під час проекту «Nature and Society in Prehistoric Europe» студенти мали змогу слухати онлайн лекції вчених європейських ЗВО.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

У КНУ імені Тараса Шевченка створені необхідні умови для підвищення кваліфікації НПП. Один раз на п'ять років вони обов'язково підвищують свою кваліфікацію або проходять стажування відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників». Також більшість НПП, які забезпечують викладання на ОНП «Археологія», проходять підвищення кваліфікації у ЗВО України та за кордоном, що підтверджується відомостями у матеріалах СО. Зокрема, гарант програми П. Шидловський стажувався у Національному природничому музеї (Париж, Франція) та Інституті археологічних наук Бернського університету (Берн, Швейцарія), читав відкриті лекції у навчальних закладах Німеччини, Польщі та Македонії, є членом Європейської асоціації археологів та асоційованим дослідником Національного природничого музею (Франція). Професійному розвитку також сприяють міжнародні наукові публікації в наукометричних виданнях, авторами яких є викладачі ОНП «Археологія», програма KNU professionals Digital skills Pro – програма розвитку цифрових компетентностей викладачів, KNU Teach Week – платформа для фахового розвитку НПП, підвищення рівня педагогічної майстерності. Свій кваліфікаційний рівень НПП можуть підвищити в Інституті післядипломної освіти при КНУ імені Тараса Шевченка, інформацію про можливість підвищення кваліфікації надають відділи академічної мобільності та міжнародних зв'язків КНУ імені Тараса Шевченка.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У КНУ імені Тараса Шевченка розроблені процедури стимулювання викладацької майстерності, які закріплені у «Положенні про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності», розпорядженні ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення». Відомості СО дають інформацію про щорічне проведення конкурсу на визначення кращого викладача факультету – «Кращий викладач року», за результатами якого передбачено заохочення та стимулювання переможців. Також КНУ імені Тараса Шевченка є учасником програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme) та проєкту «Якісне навчання через якісне викладання», мета якого є покращити якість викладання навчальних дисциплін та підвищити ефективність навчального процесу за допомогою впровадження сучасних методик і технік. За результатами участі в проєкті Університет вдосконалив «Положення про підвищення кваліфікації НПП», передбачивши в ньому можливість різних траєкторій професійного зростання викладачів; вдосконалив власні сертифікатні програми; проводить тематичні воркшопи на платформі професійного розвитку викладачів КНУ імені Тараса Шевченка.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЗВО має достатні матеріально-технічні ресурси, належне навчально-методичне забезпечення ОНП. Навчальні корпуси («Червоний корпус»), гуртожитки, бібліотека, експонати Археологічного музею КНУ імені Тараса Шевченка, а також спортивний комплекс сприяють забезпеченню визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Для практичної реалізації ОНП «Археологія», на історичному факультеті обладнано виставкове приміщення зі змінними експозиціями, що висвітлюють різні аспекти діяльності кафедри археології та музеєзнавства. Окремі приміщення займають реставраційна лабораторія, при кафедрі функціонує бібліотека спеціалізованої літератури й архівний відділ. На цокольному поверсі навчального корпусу знаходяться фондосховища археологічних експонатів. В кабінеті кафедри археології та музеєзнавства наявні паперові варіанти навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів для користування студентами. У навчальному корпусі працює пункт громадського харчування. Забезпеченню освітнього процесу сприяє Наукова бібліотека ім. М. Максимовича. Інформація про фінансові спроможності КНУ імені Тараса Шевченка знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗВО у рубриці «Фінансова звітність». Специфічних зразкових практик, які заслуговують рекомендації для поширення в інших закладах вищої освіти, не виявлено.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Статут КНУ імені Тараса Шевченка (пп. 7.7) гарантує доступ ЗВО до інфраструктури та інформаційних ресурсів студенти також мають право на користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою, виробничою, спортивною, культурно-освітньою, побутовою та оздоровчою базами Університету. ЗВО мають вільний доступ до інфраструктури й інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької діяльності та наукових досліджень. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича (яка має найбільші фонди серед університетських бібліотек України (3,52 млн. видань). Бібліотека надає доступ до фондів і електронних каталогів, реферативної бази даних

SCOPUS від Elsevier, Web of Science. У складі Університету працює Мистецький салон Молодіжного центру культурно-естетичного виховання, в якому відбуваються виставки та концерти. Усі учасники освітнього процесу мають доступ до комп'ютерних класів, читальних залів, бібліотечних фондів та їх баз даних. Перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів на наявність текстових збігів у системі Unicheck є безкоштовною. У ЗВО наявна корпоративна електронна пошта (@knu.ua), яка дозволяє на безкоштовній основі використовувати різноманітні додаткові сервіси, зокрема Google. В умовах воєнного стану освітній процес забезпечується за допомогою платформи дистанційного навчання Google Classroom, а також інших ресурсів Google Workspaces. Специфічних зразкових практик, які заслуговують рекомендації для поширення в інших закладах вищої освіти, не виявлено.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ЗВО презентує належний рівень безпеки освітнього середовища. Корпуси забезпечені протипожежною сигналізацією, датчиками диму, системою оповіщення, пожежними кранами, вогнегасниками, планами евакуації. Проводяться інструктажі з охорони праці, пожежної безпеки. Наявні «Правила внутрішнього розпорядку КНУ імені Тараса Шевченка», «Правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках університету». У ЗВО функціонують служби охорони праці, протипожежної безпеки, Клініка та Інститут психіатрії, а в навчальному корпусі є медичний кабінет, також засоби першої медичної допомоги в деканаті історичного факультету. Для забезпечення психологічного здоров'я створено Психологічну службу КНУ імені Тараса Шевченка, «Навчальну лабораторію соціологічних та освітніх досліджень». Відповідальними особами проводиться регулярна перевірка технічного стану приміщень і обладнання, стану інженерно-технічних комунікацій. В умовах воєнного стану у приміщенні функціонує бомбосховище.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

У ЗВО забезпечено належний рівень освітньої, організаційної, інформаційної підтримки здобувачів освіти. Зокрема, вона здійснюється на кількох рівнях: 1) загальноуніверситетському (Центр комунікації, Центр іноземних мов, Відділ академічно мобільності, Відділ сприяння працевлаштуванню, Наукове товариство студентів та аспірантів, Молодіжний центр культурно-естетичного виховання), 2) історичного факультету (методисти деканату, заступники декана), 3) кафедри (гарант ОП, лаборанти та завідувача кафедри, НПП). Вагомий внесок у консультування і підтримку здобувачів здійснюють студентські куратори. Підтримкою та захистом інтересів студентів займаються органи студентського самоврядування – Студентський парламент та Студентське профбюро. Окрім зазначених каналів комунікації інформування також використовуються популярні месенджери Telegram, Viber. В умовах дистанційного навчання, на сайті факультету розміщено актуальний розклад занять, з активними посиланнями на онлайн-зустрічі. Крім того, на ОНП «Археологія» комунікація здійснюється через вебсторінку кафедри археологія та музеєзнавство, за допомогою електронної пошти, телефонного зв'язку та Google Classroom, а також інших ресурсів Google Workspaces, у яких відбувається інформування ЗВО щодо організації освітнього процесу. Специфічних зразкових практик, які заслуговують рекомендації для поширення в інших закладах вищої освіти, не виявлено.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

На ОНП «Археологія» не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Проте в ЗВО створено всі необхідні умови для таких здобувачів, а саме: на сайті університету наявна пам'ятка «Про правила комунікації із людьми з інвалідністю», «Порядок супроводу осіб з інвалідністю» та «Концепція розвитку інклюзивної освіти «Університету рівних можливостей», наявні пандуси, спеціальний ліфт та місця загального користування, є позначки напрямів та інформації шрифтом Брайля, пожежний вихід. Разом з тим зазначимо, що гуртожитки не мають подібної інфраструктури окрім одного. Специфічних зразкових практик, які заслуговують рекомендації для поширення в інших закладах вищої освіти, не виявлено.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У КНУ імені Тараса Шевченка є низка документів, якими врегульовано чітку та зрозумілу політику і процедуру розв'язання конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. Серед них: «Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса», «Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУ імені Тараса Шевченка», «Антикорупційна програма», «Етичний кодекс університетської спільноти», «Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в КНУ імені Тараса Шевченка». Також діє пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка, у яких висвітлені норми поведінки учасників освітнього процесу. Усі ці документи є у відкритому доступі на сайті університету і доступні для всіх учасників освітнього процесу на ОНП. ГЕР вивчила матеріали СО ОНП «Археологія» і не знайшла специфічних зразкових практик, які заслуговують рекомендації для поширення в інших закладах вищої освіти. Діяльність на ОНП за цим критерієм не є взірцевою. Саме тому ГЕР знижує рівень відповідності за цим критерієм з А на В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Забезпечення якості освіти ЗВО регламентується державними нормативними актами, внутрішнім «Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» (частина 2, розділ 9), наказом ректора від 11.08.2017 р. за № 729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» якими передбачається періодичний перегляд освітніх програм, моніторинг заходів, спрямованих на вдосконалення освітніх програм, залучення зацікавлених сторін до перегляду та внесення пропозицій до поліпшення ОНП. На рівні гаранта відбувається щорічний моніторинг освітньої програми, з його ініціативи відбувається і її перегляд. Спочатку робоча група розглядає пропозиції стейкхолдерів, далі ОП розглядається на засіданні кафедри, науково-методичної комісії, вченій раді факультету, схвалюються Науково-методичною радою та Вченою радою Університету, затверджується і вводиться в дію наказом ректора. Останній перегляд ОНП «Археологія», під час якого програма корегувалася, здійснювався у 2021 році.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відомості СО зазначають, що здобувачі вищої освіти можуть вносити свої пропозиції щодо змісту ОП під час опитувань або під час спілкування з гарантом ОНП, через органи студентського самоврядування. ЗВО можуть стати ініціаторами внесення змін до ОП. Факультетом соціології проводиться щорічне моніторингове опитування UNIDOS. У 2021 році у студпарламенті КНУ був створений Департамент соціологічних досліджень. Органи студентського самоврядування, можуть стати ініціаторами внесення змін до освітньої програми. Представники студентів включені до Науково-методичної комісії та Вченої ради історичного факультету, на яких відбувається обговорення та затвердження ОП. Органи студентського самоврядування здійснюють опитування здобувачів з метою виявлення їх потреб, рівня задоволеності навчанням, вносять свої пропозиції на засіданнях вченої ради факультету, здійснюють інформування студентів щодо освітнього процесу, беруть активну участь в наукових ініціативах, здійснюють кураторську роботу зі студентами.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У процесі оновлення ОНП «Археологія» у 2021 році проводилися консультації проектною групою з роботодавцями. Ці консультації допомогли удосконалити програму. Роботодавці мають безпосередній вплив на процес забезпечення якості ОНП, через пряму участь НПП у наукових та громадських організаціях: ВГО Спілка археологів України, ГО Центр палеоетнологічних досліджень, Кваліфікаційна рада при Інституті археології НАН України, Експертна комісія з питань обліку об'єктів культурної спадщини при МКІП України, Український державний інститут культурної спадщини МКІП України тощо. Члени кафедри намагаються активно впроваджувати досвід європейських університетських ОП у власну ОНП. На засіданнях кафедри археології та музеєзнавства КНУТШ обговорюються питання щодо реалізації ОНП, внесення змін та корегування. На цих засіданнях, в якості запрошених гостей присутні працедавці та стейкхолдери, як-то: завідувач Археологічного музею КНУТШ Самойленко Л.Г., учений секретар Археологічного музею Інститут археології НАН України Кононенко О.М., випускники кафедри Слободян Т., Чечуліна І. тощо. ОНП пройшла обговорення та затвердження на науково-методичній комісії та Вченої ради історичного факультету.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

На сайті кафедри археології та музеєзнавства є окрема сторінка, присвячена випускникам ОНП, де зібрано інформацію про випускників кафедри з моменту її заснування. У цій рубриці інформація про кар'єрне зростання випускників 2018-2022 років (за період існування ОНП) наразі відсутня, лише зазначені списки випускників. Разом з тим, гарант ОНП та НПП проводять постійний моніторинг кар'єрного шляху випускників через неформальне спілкування та наукові зв'язки. Також комунікація здійснюється через добровільне опитування випускників кафедрою археології та музеєзнавства, випускники беруть участь у зустрічах зі студентами та допомагають в організації проходження практик на ОНП.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОНП «Археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти підлягає первинній акредитації. Також варто зазначити, що університет запроваджує практику реагування на результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти шляхом проведення розширених нарад, круглих столів. В 2020 році на історичному факультеті проходили акредитації ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» магістерського рівня та «Історія та археологія» (доктор філософії). У 2022 р. проходила акредитація ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство» бакалаврського рівня. Відповідно, до результатів акредитації, було формалізовано співпрацю з деякими установами-партнерами (укладено договори чи меморандуми про співпрацю), в КНУ розроблено або доповнено існуючі нормативні документи (зокрема, «Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», «Концепція розвитку інклюзивної освіти» тощо). Були також взяті до уваги аналізи результатів акредитації освітніх програм КНУ імені Тараса Шевченка у 2019/2020 навчальному році. ОНП «Археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти заснована у 2018 році. У 2018 році було затверджено першу редакцію опису ОНП «Археологія». У 2021 році ОНП оновлювалася за результатами відгуків стейкхолдерів, опитування випускників та здобувачів ОНП та у зв'язку із введенням у дію Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня. Також було внесено зміни в частині обов'язкових та вибіркових компонентів. Крім того, після консультацій з іноземними фахівцями в рамках міжнародного освітнього проекту «Nature and Society in Prehistoric Europe» до ОНП додано викладання навчальної дисципліни англійською мовою «Природа і суспільство в первісній Європі», також запроваджено викладання англійською мовою навчальної дисципліни «Археологія антропогену», сформовано факультетський перелік вибіркових дисциплін.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У КНУ імені Тараса Шевченка систему якості освіти регулюється «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу», «Положенням про гаранта освітньої програми» Серед стратегічних завдань історичного факультету на період до 2025 р. зазначається необхідність постійної уваги до формування та покращення системи внутрішнього моніторингу якості освіти на факультеті. До процесу внутрішнього забезпечення якості освіти в КНУ імені Тараса Шевченка залучені: здобувачі освіти та їх ініціативні групи, кафедри, гаранти ОП, проектні групи, НПП (реалізація освітніх програм, їх моніторинг); факультети, їх керівництво, науково-методичні комісії, органи студентського самоврядування (впровадження та адміністрування освітніх програм, моніторинг галузі, залучення випускників та роботодавців); загально-університетські органи: Науково-методичний центр організації освітнього процесу, відділ моніторингу якості освіти, Науково-методична рада КНУ та ін. Наглядова рада, Ректор, Вчена рада (прийняття загальноуніверситетських рішень щодо формування стратегії і політик забезпечення якості, затвердження нормативних актів, програм дій і конкретних заходів, затвердження і закриття освітніх програм). У 2021 році в Університеті був створений відділ забезпечення якості освіти, який координує систему забезпечення якості освіти університету та розвиває культуру якості.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права й обов'язки учасників освітнього процесу регламентуються низкою нормативних документів КНУ імені Тараса Шевченка, зокрема: «Статутом КНУ імені Тараса Шевченка», «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», «Етичним кодексом університетської спільноти», «Порядком вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», «Положенням про гаранта освітньої програми в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», «Правилами внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках Київського національного університету імені Тараса Шевченка». Усі ці документи опубліковані на вебсайті університету є чіткими, зрозумілими та доступними для публічного перегляду.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На вебсторінці кафедри археології та музеєзнавства розміщувалася інформація про оприлюднення ЗВО проєкту оновленої ОНП «Археологія» за спеціальністю 032 «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів), а також гугл-форма для пропозицій та рекомендацій для зацікавлених сторін із удосконалення пропонованої програми. Самі пропозиції, які надходили на проєкт ОНП – відсутні.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

У вільному доступі на сайті університету (на сторінці кафедри археології та музеєзнавства) оприлюднена затверджена ОНП «Археологія» за спеціальністю 032 «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти 2021 р., посилання на яку надано у відомостях про СО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо при черговому перегляді та удосконаленні ОНП «Археологія», до проєктної групи з розробки ОП (робочої групи) включати не лише представників академічної спільноти, а й інших стейкхолдерів. Пропонуємо звернути увагу на ПРН 11, прибравши з його формулювання слово «здатність». Радимо оприлюднити на вебсторінці кафедри (поруч з опублікованою ОНП) надані на неї рецензії та відгуки або при черговому її перегляді, внести інформацію про їх у ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо здійснити корекцію змісту ОНП, зокрема в частині більш чіткого опису придатності до працевлаштування, зазначивши професії, які може обіймати магістр історії та археології відповідно до Державного класифікатора професій. Радимо поліпшити процедуру вільного вибору ОК ЗВО ОНП в частині щодо збільшення вибору дисциплін із факультетського переліку.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Радимо продовжувати розвивати практику визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, удосконалювати інформування здобувачів вищої освіти про можливість визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, та можливості міжнародної мобільності. Пропонуємо програму вступного фахового іспиту на ОНП «Археологія» публікувати на вебсторінці кафедри археологія та музеєзнавство разом з програмами інших вступних випробувань окремою рубрикою. Радимо прикріпити реальну програму вступного фахового іспиту у рубриці «Освітні програми ОР Магістр».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо активно долучати ЗВО ОНП «Археологія» до Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) та Ініціативи академічної доброчесності та якості освіти (Academic IQ), учасником яких є університет. Радимо розглянути можливість розміщення кваліфікаційних робіт ЗВО ОНП «Археологія» на вебсторінці кафедри (за прикладом аспірантських робіт), з урахуванням чинного законодавства.

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо для дистанційного навчання та здійснення комунікації зі ЗВО розглянути можливість запровадження на ОНП єдиного освітнього середовища, систему управління освітнім процесом. Пропонуємо розвивати на історичному факультеті КНУ імені Тараса Шевченка інклюзивний простір з можливостями навчання на ОНП людям з особливими потребами аби вони мали безперешкодний доступ до всіх приміщень, які використовуються в освітньому процесі.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо після завершення процедури громадського обговорення, публікувати на відповідній сторінці офіційного сайту історичного факультету (кафедри археології та музеєзнавства) зведені відомості про отримані пропозиції, зокрема про враховані/невраховані, з метою покращення ОНП. Також пропонуємо розмістити усю документацію за цією ОНП на окремій кафедральній спеціальній сторінці (рубриці) аби швидко, скоро та продуктивно було з нею знайомитися.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ